

Elődeink ünnepeltek

II. fejezet

„ A honfoglalás dicsősége immár ezer éve ragyog! „ Olvasható a História Domusban.

A méltó megemlékezésre jó előre gondoltak elődeink. A Révzug-ban liget (sétatér) létesítését határozta el a község vezetése. A levágott holtágnak a „katonaszálló” (később Dombszög) déli oldalához már hosszú évtizedek óta szükség szerint érkezett reggeltől késő estig a „rihajó” (Révkomp). Most már elvesztette jelentőségét. Áttelepítették a mostani hídtól nyugatra mintegy kődobásnyira. A Révzugnak a szálló mögötti részén mintegy 12 hektárnyi területet jelöltek ki liget létesítésére. Nevét is előre egyhangúlag megjelölte a községi tanács: „a királyi koronázott Erzsébet (Sziszi) királynőről, hálából a magyar nép irányába nyújtott segítő szeretet kifejezésére.”

„Szükségeltetik a volt kompjárat helyére, vagy közvetlen közelébe egy állandó kisebb méretű fa, vagy kőhidat építtetni.”

A 80 méter széles és mintegy 5-6 méter mély Holt-Körösbe 4 méter széles és 8-10 méter hosszú híd épüljön középtáján a medernek, a két visszamaradó oldalon pedig földgát töltések hasonló szélességben és a kívánatos hosszúságban. Így a szétvágott mederrészek közt a víz áramlása és szintje állandósulhat...” – szöveg a döntés. „Így a liget a falu népének minden időben szórakozását és pihenését szolgálhatja.”

Megtervezését és megvalósítását az „öreg Tóth Máté esküdtre, aki egyben a gyümölcs és dísznövény kertészeti nagy szakértője is” bízták. „Tölgy, bükk, juhar, szil, hárs, kőris, platán, gyertyán, fenyő, akác, vadgesztenye, vérszilva, nyár, nyír, és még néhány gyakrabban előforduló bokor: orgona, mogyoró, törökmogyoró, galagonya, som, rekettye, jácmin és más-más példányok, hogy a növény ismeretét bővítse, s a fák- és bokrokhoz ismertető táblácska is tűzessék!”

„A művészi megtervezett ültetést domború hátú sétautak ágazzák be, melyek piros-salag borítékot nyerjenek!”

A liget közepe táján 60x30 méteres területet üresen hagytak, hol a későbbiek során sportpályát (tenisz) kívántak létesíteni. Csinos, festett padok kínáltak pihető helyet a fáradtaknak.

A sétány, amely a Megváltó Gyógyszertártól a Dombszögig tartott, most megtoldatott a liget árnyas területével. A holtág déli kanyarulatánál szabadstrandot létesítettek a községi vágóhíd szomszédságában. A tehetősebb családok csónakokat

is telepítettek a vízre. A liget közepén lévő üde pázsitos rész apró gyerekek játszóhelyéül és fúvós-, majd cigányzenekar „térzene” helyéül is szolgált a későbbi időkben.

Itt rendezték meg 1896. május 18-án, a Liget avatásakor a madarak és fák napját. Ez a terület lett helye a későbbi időkben a majálisok, juniálisok rendezésének, mikor alkalmi lacikonyha és „bömbölde” is felállításra került. Népünnepélyek rendezésére kiváló lehetőséget szolgált. Pár évtized múltán Rózsahegyi Kálmán, Endrőd első díszpolgára, az endrődi származású Kalmár Illés, Csongrádi főkantort, az országosan ismert Murgács Kálmán, dalköltő és énekes, Farkasinszki Imre, Endrőd neves prímása gyakran szórakoztatták a népes hallgatóságot. Az ilyenfajta rendezvények helye eleddig a Ridegváros szérűskertjében volt.

A millenniumi ünnepséggel kapcsolatos feljegyzés a protocollum-ban:

„Népes bandérium kísérte a templomtérre a magas méltóságú vendégeket. Ott tábori misét tartottak. Majd a ligeti ünnepségen hazafias szavalmányok és dallamok hangzottak el az iskolások műsorában. Délután az iskolások kivonultak zeneszóval és dalokkal a szarvasvégi szénáskertbe. Csatlakozott hozzájuk az iparos iskola és az óvodások. Számuk meghaladta az 1200-t. Ott gyermekmultság, különféle versenyek és játékok. (csuportörés, lepényevés, célbadobás, zsákba futás, talicskázási verseny, vaklipe játék, adj király katonát, üsd a harmadikat, helyre, csákó, kacsintós, kakasviadal...)”

Aztán a vendéglátás: kenyér, pecsenye, kalács, sütemény, hihetetlen bőségből étkezés és pezsgő málnaszörpös koccintás, izogotás. Az italt és a harapnivalót a szülők és a gyermekbarátok adakozták össze.

Az óriási néptömeg kiözönlése ezt az alkalmat valóságos népünnepséggé tette. (Endrőd lakossága akkor meghaladta a tizenegyezetet!)

Az ünnepség színvonalát nagyon emelte az Iparos Dalárda, melyet a nóták és népdalok előadásában Palotai Ferenc tanító, karmester irányított.

A nap kiemelkedő csúcspontja a püspöki, mise volt, amikor száznál több fiú és leány bérmálkozott. Egyben templomunk alapkövetételének századik évfordulóját is ünnepelték. A szertartás záró része az Ave Maria csodálatos imája volt, melyet Németh Esztike, akkor bérmált leányka énekelt tüneményes szépséggel, s a kíséretét a szintén frissen bérmált Farkasinszki Imre iskolás fiú szolgáltatta imádságos lendületű játékkal. A püspök atya külön megköszönte szereplésüket, mondván: „hisszük, hogy az Úrnak még sok öröme telhessen e két tisztalelkű gyermekében!” Eszterkének és Iminek egy-egy ezüstkeresztes olvasót akasztott a nyakába, megáldva őket, majd megsimogatta fejüket, mint a jó pásztor legkedvesebb báránykait.

1911. május 11-én Németh Eszter 16 éves és Farkaszinszky Imre 20 éves szentségi házasságot kötött Endrődön.